

РАК ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ

Центар за промоцију здравља
Институт за јавно здравље Ниш

Колико је чест рак грлића материце?

У Србији, свакога дана оболе 4 жене, док 1 жена умре од рака грлића материце.

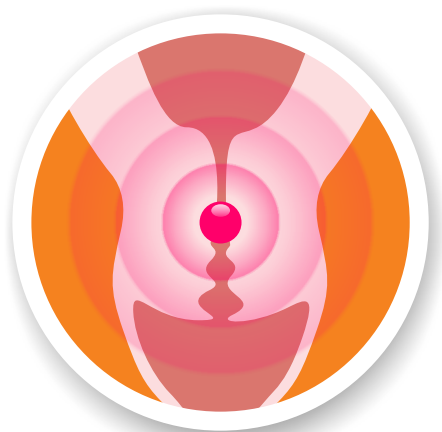
Већина ових случајева могла се спречити да је болест откривена на време и да се на време приступило лечењу, јер са сигурношћу знамо да ова болест припада групи најпревентабилнијих.

Шта је узрок преканцерозних промена и рака грлића материце?

- директни контакт са хуманим папилома вирусом (ХПВ) (најопаснији су **типови 16 и 18**) и
- постојање „ранице“ (промењене слузокоже на грлићу материце), која је улазно место за делове вируса.

Ко је угрожен?

- жене којима није редовно узиман Папаниколау брис (ПА) и које се не одазивају на контролне прегледе у оквиру опортуног или организованог скрининга,
- жене које су започеле сексуалну активност у раној младости (пре 16. године),
- жене које имају већи број сексуалних партнера,
- жене које су имале полни однос са ХПВ инфицираним мушкарцем,
- пушачи,
- жене које користе имуносупресивну терапију или имају ХИВ инфекцију,
- жене са лошим социоекономским условима живота.

Шта су то преканцерозне промене на грлићу материце?

„Дисплазије“ или „цервикалне интраепителијалне неоплазије“ (скраћено ЦИН) су стручни називи за читав низ промена на слузокожи грлића материце, од минималних поремећаја до потпуне измене слузнице. Потребно је да прође 3-17 година од зачетка преканцерозних промена на грлићу материце до продора злоћудних ћелија у дубину преко 1мм. и настанка рака.

Који су симптоми преканцерозних промена и почетног рака грлића материце?

-сукрвица и крварење из вагине после сексуалног односа је први најчешћи знак после асимптоматског почетка и случајног откривања,

-неуредно крварење које није у вези са менструацијом,

-појачан вагинални секрет и исцедак непријатног мириса помешан са сукрвицом.

У чему се састоји превенција?

-Водите здрав стил живота: не пушите, не започињите са сексуалном активношћу пре напуњене 16. године живота, избегавајте често мењање сексуалних партнера.

-Користите кондом као контрацептивно средство при односима са новим или непознатим партнером.

-Створите навику да код гинеколога на превентивни преглед долазите редовно, једном годишње, и радите Папаниколау тест, без обзира што немате никакве симптоме.

-Ако сте жена узраста 25–64 година, одазовите се на позив на организовани скрининг рака грлића материце једном на сваке три године, како би се рано откриле и правовремено лечиле премалигне промене на грлићу („ранице“ и друге доброћудне промене и упале грлића материце).

Рак грлића материце се може спречити и једини је рак који би могао бити елиминисан комбинацијом ефикасног скрининга и коришћењем вакцинације против Хуманог Папилома Вируса (ХПВ-а).

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ НИШ
Ниш, Булевар др Зорана Ћинђића 50